

bromera

Manel Àlamo

A BOCA
DE
CANÓ

EXERCICIS D'ESCALFAMENT

El senyor Castany i jo arribàrem al camp de futbol tot suats i amb la respiració més agitada que el motor de l'autobús de la postguerra que fins fa poquet encara funcionava al poble. Era el gran dia. La final del campionat d'Espanya femení juvenil. El moment que Vera i les seues companyes havien somiat durant tot l'any.

Va faltar ben poc perquè no hi arribàrem a temps. Coses de l'edat. De la tercera edat, vaja. Jo ja feia uns quants anys que m'ajudava a caminar amb una crossa i el senyor Castany havia de parar cada cinc minuts per respirar. En certa manera pareixíem Paul Newman i Robert Redford en *Dos homes i un destí*, però amb cinquanta anys més. Quina parella!

Abans d'entrar, el senyor Castany em demanà permís per a traure el mocador i torcar-se la suor. Un somriure sorneguer em posà un toc d'alegria al rostre. I Castany, fent-se l'ofès, em digué que no riguera tant, que jo no feia molt millor cara. Per fi, quan aconseguírem que les nostres constants vitals s'assemblaren una mica al que un llibre de medicina emmarca dins de la normalitat, accedírem al camp. Quin ambient! Música, balls, aplaudiments...

Els aficionats del nostre equip estaven a la graderia d'enfront, però Castany, que aquell matí havia caminat el doble del que acostumava a recórrer cada

setmana, em demanà, per favor, si podíem seguir el partit des d'allí. I per no dur-li la contrària, vam seure als primers seients lliures que vam trobar. Ara, s'ha de dir que la ubicació no era la més idònia. Érem just darrere de la porteria del gol sud, des d'on a penes es veia res. En aquell moment els dos equips acabaven els exercicis d'escalfament. Vaig tractar de localitzar Vera, però l'equip escalfava en l'altra porteria i era evident que jo ja no tenia la vista d'un xicon de vint anys.

–Llavors, senyor Sabater... M'ha dit que l'equip de la seua xica... és el que vesteix de... de blanc i roig?

–Com que de blanc i roig, senyor Castany! No li he dit tres vegades aquest matí que l'equip de Vera juga amb els mateixos colors de l'Holanda de Cruyff?

–Sí... sí... És clar que sí... Com l'Holanda de... Cruyff...

Cinc segons de silenci després, durant els quals jo tractava d'ajustar la vista per tal de trobar Vera, Castany, sorprenentment, preguntà:

–I, don Àngel, si no és molta molèstia... De quin color juga l'Holanda d'eixe tal... Cruyff?

–Mire, senyor Castany, no s'ho prenga malament, però m'està esgotant la paciència. Són les que van de taronja! Les que estan a l'altra porteria! Però, en quin món viu vosté?

–No es pose així... No li he dit que no tinc ni idea de futbol?

Em van entrar unes ganes terribles d'alçar-me i d'agafar-lo del coll.

–Home, una cosa és no tindre ni idea de futbol i una altra no haver sentit mai parlar de Cruyff! Això és cultura general, home!

El senyor Castany es va fer el sord per evitar més conflictes.

–I quina de totes és Vera?

–Des que ens hem assegut intente trobar-la, però com hem triat les pitjors localitats de tot el camp no hi ha manera de... Sí, mire-la, eixa! La que corre per la banda dreta! Veraaaa! Veraaaa!!!

Em vaig alçar i vaig agitar els braços repetidament. Però la xicona estava tan concentrada, que a pesar que en aquell moment mirà cap a nosaltres, no ens va reconèixer. Vaig tornar a seure i, mentre els dos equips es retiraven cap als vestidors per rebre les últimes instruccions, el genoll esquerre començà a tremolar-me.

–Està nerviós, senyor Sabater? Si, total, és un partit...

–No, senyor Castany, s'equivoca. No es tracta només d'un partit. Vera i les seues companyes han treballat molt. Fa a penes un any, ningú podia imaginar-se que arribarien tan lluny... I ací les té... A punt de guanyar el campionat d'Espanya...

–Supose que vosté deu estar molt orgullós d'ella.

–I tant que sí! Ha sigut un any molt complicat per a Vera. Només el fet d'arribar ací ja és un gran premi.

–Complicat? Per què?

–Uf, és una història molt llarga...

–No es preocupe, senyor Sabater, m'agraden les històries llargues.

–Doncs bé, com vulga, serà un plaer contar-li-la...

PRIMER TEMPS

Si hem de posar un principi a aquesta història, trobe que la data més indicada és l'1 de setembre de 2009. En aquells dies, les nostres vides orbitaven en galàxies separades per milers de milions d'anys llum. Ella era una adolescent en guerra permanent contra el món, amb una certa tendència per a buscar-se problemes i sense massa interès pels llibres. I jo, un home amargat, autodestructiu i envellit prematurament.

Aquell matí, com vaig saber després, Vera i la seua amiga Judit arribaren a l'aula de tercer C de l'institut de Patraix agafades de les mans i fent autèntics esforços per no caure de cul. Me les puc imaginar, quina parella! En aquella època, Vera era una xicoteta més aviat baixeta, a penes superava el metre seixanta. Prima, molt prima. Tant, que si es posava de perfil, les males llengües deien que podia fer-se invisible. Però aquella feblesa aparent contrastava amb un temperament explosiu, capaç de transformar en huracà un bufit. Li agradava dur els cabells curts i punxeguts, que cada dia electrificava amb interminables descàrregues de gomina d'una marca desconeguda.

Judit era la seua companya de batalles i sòcia predilecta en negocis, diguem-ne, no massa recomanables: en l'embolic on es clavava una, l'altra no hi tardava a

caure. Eren, a més, com dues gotes d'aigua i molta gent pensava que eren bessones, tot i que les seues famílies no tenien res a veure. De fet, quan les vaig conèixer només vaig detectar tres diferències significatives: la primera, el color dels ulls; Vera els tenia marrons i Judit, verds. La segona, el pírcing que s'havien posat al llavi; Vera el duia a la part dreta, mentre que la seua amiga, a l'esquerra. I per acabar, la talla de sostenidors; situació, segons que conten, que va acomplexar una miqueta Vera en començar l'institut.

Aquell matí havien d'examinar-se de tres de les sis assignatures que havien suspés al juny. Fins i tot en això s'havien posat d'acord les dues amigues. Però en eixir de casa s'entretingueren uns quants minuts al parc de l'Oest. Quan arribaren a l'institut feia més de cinc minuts que el Cento i la Barbie (com tothom coneixia els de valencià) havien repartit l'examen. Els ulls enrogits i la fragància de marihuana fresca que els envoltava com un núvol radioactiu, deixaven ben a les clares el motiu d'aquell retard.

—Aquestes són hores d'arribar? —els preguntà el Cento, que, per la cara que feia, no tenia massa clar si deixar-les entrar o enviar-les directament al director.

—Vinga, seieu! —els ordenà la Barbie, bronzejat de Xàbia, ulleres de sol sobre els cabells i color de llavis a joc amb les sabates.

Vera agafà l'examen i l'analitzà amb una ullada ràpida. «Ni puta idea... Una notícia... O una crònica? Completa els espais buits amb *b* o *v*... Completa-ho tu, Cento... La *s* sonora i la sorda... Sí, sí, que li compren

un *sonotone*, que la pobreta s'es veu que no hi sent bé... És clar, no podien faltar els febles, les subordinades i el desgraciat de sant Vicent... Mira, te n'has passat dos pobles...»

Encara no havien ni escrit el nom, quan Vera deixà caure el cap sobre la taula i, tot i que es tapà la boca amb les mans, no pogué evitar que se li escapara del fons de la gola una rialla asmàtica i impertinent, com la del gos d'aquella antiga sèrie de dibuixos animats que ja quasi ningú recorda.

—Es pot saber de què rius? —el Cento començà a pensar que no havia sigut un encert deixar-les entrar.

Vera continuava sense alçar el cap de la taula. Cada segon que passava li costava un poc més controlar la rialla. Judit també esclafí a riure. La Barbie començà a perdre els papers i amb els crits provocà que en poc de temps tota la classe es contagiara de la hilaritat de Vera.

—Silenci! Sileenci!!! —el Cento colpejava la pissarra amb les manasses de llaurador que havia heretat, deien, de son pare—. Voleu fer el favor de callar! O comence a llevar punts!

—Que sou sords? —bramà la Barbie—. Ja n'hi ha prou!

Però ningú no els feia cas. I, pel que em van contar, la festa s'hauria prolongat fins l'endemà si no s'haguera produït la intervenció de Mostatxet, el cap d'estudis, que alertat per l'aldarull, hi va acudir a posar ordre. En veure'l arribar, amb el bigotet perfectament perfilat sobre el llavi superior, la mirada gèlida i una tempesta de llamps i rellamps a punt d'esclafir-li sobre el front,

tothom callà, com si s'hi haguera presentat el mateix comte Dràcula.

—Es pot saber què passa ací —preguntà, secament, sense mirar directament a ningú, ni posar massa èmfasi en el signe d'interrogació.

—Vera. Què vols que passe, Adolf —respongué el Cento.

—Sí que comencem prompte enguany... Vinga, agafa les coses i acompanya'm al despatx.

Vera, que encara no havia aconseguit tallar del tot la rialla, s'alçà, agafà l'examen i li'l donà a la Barbie.

—Que sàpies, Vicent —digué Vera dirigint-se al Cento—, que no oblidaré mai aquest examen. M'ha arribat a l'ànima... —i tornà a riure.

El Cento l'acomiadà amb una mirada pròpia de pel·lícules de l'oest, mentre Mostatxet l'agafà del muscle i la va espentar cap a fora.

El despatx del cap d'estudis era a la planta baixa, al final d'un passadís que començava darrere de la secretaria. Aquella era la zona restringida de l'institut, l'autèntica àrea 51 del centre; on només t'hi permetien accedir si eres professor o si portaves un catàleg de llibres davall del braç i feies pinta de comercial. I, això sí, després d'un control de seguretat rigorós per part de Sal·lustià, el conserge que havia inaugurat aquell institut, quan Franco encara s'aclaria a fer-se la ratlla al mig.

—Seu —li ordenà Mostatxet, secament, mentre marcava el telèfon de sa casa, que ja el sabia de memòria—. Hauria de fer-te vergonya... Ta mare deixant-se la pell

tot el dia perquè tingues un futur digne... I tu, com li ho pagues? Passant de tot, armant-la a classe... Hui què, també ens hem fumats un porret?

–El que faça en el meu temps lliure a tu no t'importa, Adolf.

–Que no m'importa, dius? Que no m'importa?
–Mostatxet penjà el telèfon després de sis tons–. Mira, xiqueta, si penseu que la meua faena és amargar-vos la vida a tu i a tots els que, com tu, vos fumeu el vostre futur o el tireu per la tassa del vàter, esteu molt equivocats. No pots ni imaginar-te com em dol veure, any rere any, persones amb tantes possibilitats com tu, que, després, no sou capaços d'agafar un llibre i malbarateu el talent que teniu. Ta mare hauria pagat, em sents, hauria pagat per poder tindre l'oportunitat d'estudiar, com la tens tu...

–Ja està bé de parlar de ma mare, Mostatxet!

Adolf emmudí. Era la primera vegada en deu anys com a cap d'estudis que algú tenia el valor d'amollar-li a la cara el seu malnom.

–Tu què saps de ma mare?! –continuà Vera, ja entre llàgrimes–. Ma mare és una desgraciada, com ho va ser la meua iaia i com ho seré jo... Ho portem a la sang i punt! Això és així... Saps quan va ser la primera vegada que vaig veure ma mare drogada... Ho saps!? És clar que no ho saps, perquè si ho sables, segurament, no m'hauries parlat així... Tres anys! Tres anys! I puc assegurar-te que no ha sigut l'última ni la penúltima vegada que l'he vista així... Me'n vaig, Mostatxet, me'n vaig. Ja ens veurem quan comencen les classes. I que

conste que només vindré perquè encara no tinc els setze i passe que els de serveis socials em busquen més problemes... Però a partir del vint-i-set de febrer, ací no em tornareu a veure l'ombra en la puta vida... Queda clar?

Adolf Revert Giner, Mostatxet des que li ho va traure Joan Josep Sanchis Rodríguez el curs 1995-1996, assentí en silenci i la deixà anar-se'n. Mentre s'allunyava, aquell veterà cap d'estudis començà a sospitar que el curs no seria fàcil.

Més o menys a la mateixa hora, vaig tancar la porta del pis i, espitjat per la màgia secreta que m'havia proporcionat la tassa de conyac tocadeta de café que m'acabava de beure, me'n vaig anar cap a l'ascensor, surant i surant, com una palometa segrestada pel vent. Me n'anava al metge, perquè ja feia un parell de setmanes que notava que alguna part de la maquinària del cos em funcionava encara pitjor de l'habitual. Estava convençut que algú m'havia contagiats eixa grip A tan perillosa de la qual parlaven tots els telenotícies.

Com cada dia, m'havia vestit amb un dels dos xandalls que alguna ànima caritativa m'havia deixat feia uns anys dins d'una capsa de cartó a la porta de casa. També, com cada dia, m'acompanyava Maria Victòria, ací la té, la crossa a la qual estic unit en sagrat matrimoni des de fa més de trenta anys, quan Eugenio Meléndez, un central de l'Espanyol emparentat amb la família d'Àtila, em va fer pols el genoll. Era el dia que

debutava amb el València. Sí, com ho sent, vaig jugar al València. Encara que només fóra per uns quants minuts... Ah, que per què li vaig posar el nom de Maria Victòria a la crossa? Uf, han passat molts anys, ja ni me'n recorde...

–No pot ser! Cada setmana igual! –vaig esclatar en veure el cartellet que penjava de la porta de l'ascensor que avisava que estava avariati. Com vos agrada veure un pobre coix baixar els cinc pisos a peu! Vos encanta fer-me la vida impossible!

Però ja ningú no em prenia seriosament. Amb el pas dels anys, els crits s'havien convertit en un soroll més d'aquella antiga finca del carrer d'Aiora, on malvivia. Com les sirenes de les ambulàncies que s'escolaven per les finestres; com les martellades del mecànic que acompanyaven els primers rajos del sol; o com la ràdio de Maties, el del primer, que tractava d'endolcir la solitud que patia des que la grip del 1988 el deixà viudo. Sí, ho he de reconèixer, m'enfadava per tot. Aquell dia va ser per l'ascensor. Un altre dia podia ser perquè el president em reclamara el rebut de la comunitat. O, fins i tot, perquè la temperatura de l'oceà Índic baixara mig grau. El ressentiment i la ràbia acumulada durant els anys m'havien convertit en un personatge sinistre de pel·lícules de sèrie B.

Per fi, cinc minuts després d'haver xafat el primer escaló dels 54 que separaven ma casa de la civilització, vaig arribar al carrer. Estava fatigat; la suor m'esvarava pel front i les cames descobriren una tremolor que no tardaria a quedar-se a viure amb mi, ja per sempre.